

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna št. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

0 volitvah za starešinstvo ljubljansko.

Zopet se bliža čas, ko bo klicala meščane dolžnost do sebe in someščanov, izbrati izmed sebe nekoliko mož ter poslati jih v mestno starešinstvo, kteremu je izročena skrb za blagor mesta in njegovih prebivalcev. Ta dolžnost je važna, trenutek, ko stopi volilec na javno mesto, da tam oddá svoj glas, resnoben, zato treba se prej dobro pripraviti in premisliti, predno se odločiš za tega ali onega, ki se ti zdi vsega zaupanja vreden in kos nalogi, katero ima prevzeti. Dandanes, ko je pri nas zbirati le med možmi priporočanimi po strankah, tako pripravljanje in premišljevanje ni ravno pretežko; če poznaš stranko, poznaš tudi može, ktere ti priporoča ona ali ponuja. Spozná pa se človek po delih, tedaj tudi to spoznanje ni pretežko.

V Ljubljani že več let gospodari z mestom nemčurska stranka, ki se pa sama ustavoversko ali liberalno imenuje. Kako je prišla na krmilo, to je nama vsem znano. Ko smo ji Slovenci prostovoljno prepustili mesto, na katero dospeti je vse žile napenjala, storili smo to z namenom dati ji priliko, da se sama uniči. Ali je bil ta namen pravi, ali se dá opravičiti ali ne, — tega tu ne bomo pretresali. Vendar — kar smo nameravali, jelo se je goditi, nemčurska stranka jela je razjedati sama sebi podlago in njeno gospodarstvo je že mnogim očmi odprlo, da so sprevideli sebične namene te stranke in njeno nesposobnost za gospodarstvo mesta, v kterem ne bivajo edino le nemčurji. Z mirno vestjo bi ji mi lahko še tudi dalje pustili gospodariti v njen pogin, ko bi

pri tem občni blagor ne trpel škode; toda dereči sami v propad vlečejo nemčurji tudi druge za seboj, in ko bi po njih prišlo mesto popolnoma v nič, bila bi pomoč od naše strani zakasnjena, prepozna. Zato smo sklenili odslej pošiljati svojega zaupanja može med voljence one svojati, da, če že mestnega voza ne morejo ustaviti, vsaj še rešijo ž njega toliko, kolikor se dá, predno se zvrne v propad.

Da gre z mestom, kar je pod nemčurskim gospodarstvom, vedno in naglo le navzdol, to kaže kratek pogled na preteklo leto nazaj. Lani smo poslali vsaj štiri možé med nje, ki so jim na prste gledali in ustavljaje se nekterim samovoljnim, neopravičenim sklepom pokazali, kako je ona svojat navajena skrbeti za blagor mesta. Po ugovorih teh naših možakov je prišlo marsikaj čudnega v javnost, kar se je prej prav ob kratkem, tako „entre nous“ sklepalo in izvrševalo — mestu nikakor ne na korist, ampak le na kvar.

Navedimo tu le nekoliko takih reči, ki jasno pričajo, kako ravna nemčurska skupščina z mestnim denarjem in premoženjem.

Od prej je že znano, da zidanja mestne šole v Krakovem, ki je stala čez 70.000 gl., starešinstvo ni dalo g. Faleschini-ju, dasiravno je z enakim poroštvom hotel to delo prevzeti za celih 7000 gl. ceneje, ko „stavbna družba“, ampak tej družbi. Zakaj? Tega ni težko uganiti, če se vé, da med starešinstvom je več deležnikov one družbe. Človek navadne pameti bi sodil, da bo „stavbna družba“ ravno zaradi tega prevzela delo še ceneje ko g. Faleschini, ker so njeni udje v skupščini, ki ima skrbeti za blagor mesta in varovati denar v njegovih

blagajnici. Tem ostreje se mora tedaj obsoditi tako ravnanje.

Kam je po slabem gospodarstvu prišlo mesto v kljub novemu davku od hišne najemščine, v kljub onim 100.000 gl., ktere je dal dunajski bankier Sothen kot porošstvo za izgotavljenje namerovanega posojila in ki jih je zapadel, ker ni spolnil obljube, — v kljub mnogim drugim pomnoženim mestnim dohodkom, in kak je denarni stan za tekoče leto? Ne le, da od vsega tega nič ni, da je ves denar pognan, treba bo za tekoče leto kupičiti na stare dolgove še novih, ker nemčurskim gospodarjem ne manjka nič manj, ko 15.000 gl. za navadne mestne potrebe, če nepričakovanih tudi nič k tem ne pride. To žalostno denarno stanje bi moralo pretresti nemčurske mestne očete in napeljati jih k premišljevanju, kje bi se dalo kaj — če tudi še tako malo — prihraniti, da bo mesto pomagalo si naprej brez novih dolgov; kajti le misliti na to, kako denar na pšodo dobiti, ne pa na to, kako poplačati stare dolgove, se pravi po domače — zapravljati.

Kako pa delajo ljubljanski mestni očetje navzlic temu žalostnemu stanju, v kljub več ko prazni mestni kasi? Ali si belijo modre glave s tem, da ugibajo in se posvetujejo, kje bi se dalo kaj prihraniti, ne da bi se dolžnosti do davke plačevajočih meščanov zanemarjale? Ali so prišli do spoznanja, da tam, kjer pri gospodarstvu kaj zmanjka, treba se stisniti, premisliti, kaj je zares potrebno, kaj le na videz, in zadnje popustiti?

Odgovor na ta vprašanja je odločno: Nikakor ne!

Pač pa se prav nasprotno godi. Dasiravno

Omnibus.

(Spisal Obadovič I.)

Who steals my purse, steals trash, 'tis something, nothing.
'Twas mine, 'tis his, and has been the slave to thousands.
But he that filches from me my good name,
Robs me of that which not enriches him,
And makes me poor indeed.

(Shakespeare)

Gospod Boris Miran se je v L. „Zvonovem“ letniku pritožil britko, da mu nihče ne ugovarja, da njegove kritike ne nahajajo protikritik. Togi svoji je dal dušek v sledečih besedah: „Nekako čudno, neprijetno je bilo uredniku pri srci . . . Toliko pogovorov, pa niti enega ugovora, ali vsaj odgovora“ (st. 157). Mislim, gospodu Borisu se letos ni pritoževati v tem oziru; zopet se je unkrat nekdo od Drave v „Slovenca“ zaletel v „Zvon“. In kaj vse očita kritikun! kako perfidno jemlje uredniku poštenje! In vendar je dobro ime največje bogastvo; in obrekovanje ne koristi obrekovalcu, kakor pravi Anglež: „Kdor mi ukrade dobro ime, ukrade mi to, kar njega ne obogati, in kar mene stori res revnega“.

„What should I do? kaj mi je storiti?“ vprašam s Shakespearejem, da obranim „zavratno“ napadanega? Nikakor ne mislim z blatom ometavati „Zvon“, kakor se mi je že očitalo; saj je to tudi nemogoče, ker blata ni dobiti, ko bi ga iskal tudi z Diogenovo svetilnico. Snega imamo grozovito veliko; če bi kake kepe naredil in jih zarinil v „Zvon“, menim, to ne bi škodovalo — kolikokrat sem se že kepal! — veliko prej bi koristilo. Pa moj namen ni kepati, ampak braniti zavratno napadanega reveža.

Dravski kritikun večkrat globoko šavsne v rahlo „Zvonovo“ meso. Poglejmo „Zvonove“ rane, globoko in široko zevajoče, in vlijmo vanje hladečega zdravila!

Prva rana. — Dravski kritikun se izpodtika na besedah, s kterimi je Boris Miran končal I. letnik „Zvonov“: „Ako bodo Slovenci res kedaj čutili potrebo literarnega lista, vedeli si ga bodo ustanoviti družega, boljšega, brez mene! Kadar pride, prvi ga jaz sè srčnim veseljem pozdravim.“ Na teh besedah se nihče ne more pohujševati, kdor je pameten. Vsi vemo, da so Slovenci vedeli brez Borisa ustanoviti literarni list „Zoro“; vemo tudi, da je

marsikteri — jaz že — Borisa iskal med „Zorinimi“ delavci; vsi vemo, da Boris za „Zoro“ ni pisal ne jedne vrstice. Kako si imamo to razložiti? Čisto lahko. Boris Miran ni v navedenih vrsticah obljubil nov list podpirati s spisi, duševno; obljubil je le, pozdraviti ga s srčnim veseljem. In kar je obljubil, gotovo je tudi storil; laži si ne dá od nikogar očitati. Ko se je „Zora“ prikazala na slovenskem obnebjju, zamaknil se je vanjo, pozdravlja jo srčno: „Zora“ — dobro jutro! (Podgorski.)

Tu bi kak modrijan „stare“ modrosti vprašal: „Kaj pak je „Zori“ pomagalo srčno pozdravljanje?“ Mi, kolikor nas je „stare“ modrosti, ne moremo tega razumeti jasno; le ugibati moremo. Ugibajmo! — Prvi uzrok, zakaj je bodočemu listu obljubil srčno pozdravljenje, je morebiti ta, da se ne bi „Zore“ prijeli vroki; ko bi bil „hudo“ pogledal novorojeno „Zoro“, bila bi jo začela boleti glava, za njen obstanek bi bila nevarnost. Kdor ima „hude“ oči, pazi naj nanje, da ne bodo po svetu delale vrovkov! Vsak ve, kaj ima storiti, ko zagleda novorojenega telička, žrebička ali prasička. — Drugi uzrok, ki ima veliko verjetnosti v sebi

v mestni mošnji ni dosti denarja za gospodarstvo celega leta, dasiravno bo treba denarja na posodo vzeti, je vendar — čujte in strmite! — nemčursko starešinstvo tako velikodušno in kavalirsko, da daje celó darove — darove, kakoršne daje le bogatin, ki z denarjem ne vé kam, ali človek, ki je nenadoma v loteriji dobil. Tu ne mislimo onih daril ali „remuneracij“, ki se dajo sem ter tje, pogostoma tudi mestnim uradnikom in drugim osebam, ki so za to, kar storé, že tako vsaj pošteno plačane, dasiravno bi tudi tu lahko po pravici zahtevali, da se take baže stroški ustavijo vsaj tako dolgo, dokler mestno kaso bolé; mi imamo v mislih tje neopravičena, nepotrebna darila, kakor je onih 200 gl. nemškemu gledišču, ki so se dovolili že letos, ko je bil proračun oziroma primankljev 15.000 gl. že znan. Pri tej priliki sta naša odbornika dr. K. Bleiweis in g. Potočnik glasno grajala tako ravnanje in rekla, da je to za pravljivost. In prav sta rekla. To darilo, dasiravno samo na sebi majhno in tudi za nemško gledišče le drobtinica, se vendar ne dá nikakor opravičiti. Komur zmanjka za potrebne stroške lastnega gospodarstva — in to je ljubljansko mestno starešinstvo — ta ne more in ne sme nič darovati, tudi enega krajcarja ne. Vrh tega — komu je namenjeno darilo? Kakemu občega usmiljenja vrednemu siromaku, kteremu bi vsak, ki more, kaj dal? Komu, ki dela na korist mesta, ki je trudeč se za občni blagor prišel v nesrečo, ali komu, od kterega se je nadjati kake koristi za vse mesto (kajti iz vsega mesta se stekajo davki v mestno kaso)? Ali zavodu, ki je za mesto res potreben in kterega mora ohraniti si, če tudi z zadnjim krajcarjem?

Ne! Starešinstvo ljubljanskega mesta dovoli dar zavodu, za kterega mara in se zmeni le majhna peščica, ne mara ga in ne zmeni pa se zá-nj velika večina ljubljanskih davkoplačevalcev, — zavodu, ki ga hrani nemčurska stranka sebi — kratko: nemškemu gledišču, ki je pri vsem tem, da cgromna večina mesta za-nj ne mara, še v takem stanu, da je vse drugo prej, nego tempelj omike in umetnosti — če tudi le nemške. Ali se dá tako ravnanje z denarjem, ki se nabira iz davkov za splošne mestne potrebe namenjenih, opravičiti?

Odgovor vsakega pametnega človeka bo: Nikakor ne! (Konec prih.)

je sledeč. Iz poganskega bajeslovja vemo, da so pogani „besedi“ prisojali „stvarno“ moč; zato tudi so si voščili „dobro jutro“ — „dober dan“, misleč in verujoč, da se to tudi zgodi. Morebiti je Boris Miran po poganski veri svoji „besedi“, svojemu srčnemu „pozdravljenju“ prisojal stvarno moč, moč „Zori“ pomožno. In če je temu tako, bilo je potrebno in domoljubno, da je bodočemu listu obetal vstvarja-joče pozdravljenje.

Da ima beseda stvarno moč, pozabili smo že popolnoma; te poganske vere edini ostanek imamo še v tem, da si voščimo „dobro jutro“ — „dober večer“ — „dobro srečo“. Na našo veliko srečo nas je Boris Miran opozoril na stvarno moč besede, ter nam odklenil hram nove modrosti, kako imamo pomagati. Če pride zjutraj k tebi berač, reci mu: „dobro jutro!“ in imel bode dobro jutro; opoldan pride drugam, rekó mu: „dober dan!“ — in imel bode dober dan; zvečer pride zopet drugam, ondi mu porekó: „dober večer!“ in imel bode dober večer. Prosjaku ni treba dati ne jedi, ne obleke, ne prenočišča; beseda zadostí. To je nov nauk! — Kadar Slovenci ustanovimo še kak list, pozdravimo ga z Boris Miranom:

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. februarija.

Avstrijske dežele.

Skupni proračun, ki se ima prihodnima delegacijama predložiti, je neki že dovršen; proračun vojnega ministra je po poročilu „Bud. Korr.“ veliko večí nego je bil letošnji.

Ustavoverci se z ministerstvom še zdaj niso prav sprijaznili in so ga v klubu levičnikov zopet hudo napadali, ker vedno najimenitniše predloge zbornici predlaga, ko se bliža konec zborovanja, da poslanci nimajo časa jih dobro preštudirati. Da bi se ministerstvo tega odvadilo, bilo je mnogo poslancev te misli, da naj se vsi tisti predlogi zavržejo, ki se vladi zde najbolj važni. — Minister Lasser je zopet ozdravel in je 18. t. m. prvičkrat po svoji bolezni prišel v državni zbor.

Tržaški mestni proračun za leto 1876. Dohodkov: 1,450.591 gl.; stroškov: 1,890.679, namreč: za centralno administracijo 234.127 gl., za posebno občinsko premoženje 258.441 gl., za poduk in šolstvo 351.811 gl., za dobredelne naprave 392.388 gl., za lokalno policijo 251.605 gl., za vodo 187.132 gl., za ceste 147.521 gl., za vojaštvo 25.975 gl., za bogočastje 29.593 gl., za praznovanja in veselice 2.716 gl., za gledišče 9.370 gl. — Primanjkljeja za leto 1876 se kaže 440.088 gl., in če se k temu prištejejo obresti mestnega dolgá, znaša ves deficit 875.088 gl.

Ogerski ministri imajo v četrtek zopet na Dunaj priti, da nadaljujejo obravnavo z vlado dunajsko. Meseca junija se državni zbor boje zopet snide, in bode skoro gotovo že obravnaval dotične vladine predloge.

Vnanje države.

Na jugoslovanskem bojišču vojska ene dni sem miruje, tem marljivejše pa dela diplomacija. Iz Dubrovnika se poroča, da je turška vlada tje poslala veliko žita, ki se ima razdeliti med hercegovinske na avstrijski zemlji bivajoče begune, če se povrnejo v svojo domovino. Ob enem se z Dunaja naznanja, da vlada avstrijska ne bode več skrbela za te pribegle reveže in jih na ta način prisilila vrniti se domu. Ob enem si vlade močno prizadevajo pomiriti Črnogorce in pripraviti jih, da bi vstanka ne podpirali. Ker turški poobla-

ščenci v Cetinju niso nič opravili, prevzele so to nalogo vlade, ki so podpisale pogodbo pariško. Taki sili se knez Nikica, se ve da, ne bo mogel ustaviti, a v Črnogori dobro vedó, da se turška ne bo mogla dolgo obraniti, če se tudi rešitev vprašanja vzhodnjega za zdaj nekoliko zavleče.

Rumunska zbornica je sprejela novo vojaško postavo.

Španjski kralj Alfons se je podal na severno bojišče, kjer se obe armadi pripravljate na odločilne boje. Don Karlos je poln zaupanja na Boga, kakor to priča prelepo pismo, ki ga je nedavno pisal svoji v Gradcu bivajoči materi, kateri priporoča, da naj iskreno za-nj moli.

Na Grškem se je pretekli teden pričela sodnijska obravnavo proti bivšema ministroma Nicolopolosu in Valassapulosu pa proti razkolniškim (ne katoliškim) škofom, kterim sta škofije prodajala. Sodnija obstoji iz 12 sodnikov, tožnikov je 5, zagovornikov 34. Tožniki imajo 105 prič, zatoženci 117. Vse je radovedno, kako se bo ta pravda izšla.

Izvirni dopisi.

Iz pred Lebniška, 19. februarija (Čitalnica — Efialti.) V nedeljo 13. febr. pripravila nam je bila loška narodna čitalnica prelepo veselico. Prva čast za prijazni ta večer gre gospodom iz Ljubljane, koji so nas s prekrasnim petjem razveselili, za kar jim bodi tukaj očitno hvala izrečena. Posebno pohvalno moram omeniti tudi g. govornika, kteri je v čvrsti besedi slogo in edinstvo povdarjal, in vedoč ali nevedoč v istini pravo zadel, ker že nekaj časa sem tlačí kakor mora pogubivni razpor naše narodno društvo. Naj ne dolgočasim čitateljev z obširnim popisom, kako so bili pri letošnjem občnem zboru nekoji Efialti „smrt čitalnici“ na zastavo zapisali, kajti preveč sramotivno in neprilichno bi to bilo tudi za nje same, ker njih zastava ni „zastava slave“, koja si čast pridobiva v napredku narodne izomike in nabraženosti ter v pravem domoljubju, temveč je zastava razdora in sebičnosti, krog ktere se zberajo le nizki duhovi. Najodličniši domoljubi naše ožje slovenske, kakor širje avstrijske domovine, kojim so v delu „za vero, dom in cesarja“ deloma že glave osivele, in ki še vedno

„dobro jutro! dobro srečo!“ pomagano mu bode, kakor je bilo „Zori“ pomagano s srčnim pozdravljenjem. Duševno ni treba podpirati, pozdrav izda dovolj! — „Sveto služimo sveti domovini!“ dejal je rimski Regul, in je šel v smrt za domovino. „Dulce est pro patria mori.“ V termopilski soteski je Leonida s svojimi junaki storil smrt za domovino. Jan Zamojski je rekel: „O mater Polonia! tu non solum manibus, sed vita nostra defendenda es!“ Čeh pravi: „Domovina,

„Krev, co me probiha žily,
Duševní, tělesné síly,
Tobě dam i čela pot
Své zdraví a svůj život.“ —

Živenje dati za domovino, je bilo po stari modrosti, po starih naukih: sladko, koristno in potrebno; po naukih nove modrosti tega ni treba, kakor nam pove letošnji „Zvon“ št. 39, son. 8:

Življenje — domovina ne zahteva;
Če drugega ji nimaš darovati,
Kri tvoja ji ne more pomagati.

S čim pa moremo pomagati domovini? S tem, kakor je Boris pomagal „Zori“: s srčnim pozdravljenjem. Privoščimo domovini po-

zdrav prisrčni, besedo, in pomagano ji bo. Čemu bi kdo tedaj krv prelival! — To je nauk nove modrosti; kako komod! kako lahak! — Dobro bi bilo, ko bi kakega poslali v Hercegovino, kakega novega modrijana, da bi nespametne ustaše podučil v „novi“ modrosti. Čemu neki za domovino krv prelivajo, to ji ne more pomagati; srčno naj le pozdravimo domovino in pomagano ji bode. Čemu krv?! čemu dejanje?! — le pozdrav! le beseda!

Nov nauk je res zlata vreden, nova modrost je praktična, pomoč silo lahka: — le srčno pozdravljajmo; in pomagano bode vsem, kterim kaj dobrega želimo. Tako so učili pogani, tako uči nova modrost. O kúnšni svet! o forkeljnasta modrost! o cartani modrijani! — Tu mi pride na misel Ribničan, ki je dobil tako ribo, da je spečena, če ogenj le vidi; ko jo je pekel, ni je del na ogenj, ampak ga ji je le kazal: „Kruota, a vidiš agij?“ Ne vem, koliko časa jo je moral tako peči.

Druga rana, katero kritikunovi zobje vsekajo v žlahtno „Zvonovo“ meso, je ta, da se Borisu očita nespodobnost, ker v povesti čudno vpleta oltarje in svetnice. — Prvič, v 19. stoletju smo; vsak sme pisati, kar hoče in kakor

narodu in državi neumorno žrtvujejo vse svoje moči, niso pred onimi ljudmi več varni v svoji časti. Zato so bile z živo pohvalo in z nekim zadostenjem sprejete osobito one besede govornikove, ko je krepko povdarjal častitljivo naše narodno načelo „vse za vero, dom, cesarja“, v kojem pravega rodo- in domoljuba ne omaja nikaka nevihta. Želimo le, da bi ipak spoznali to tudi oni Efialti in Herostrati, koji v lažnjivih rekriminacijah in v rušenji iščejo slave. Prizadetim gospodom čitalničarjem pa je vsakako svetovati, naj patrijotične in osebne svoje časti nikakor in nikomur ne puste skruniti, če bi tudi kaki pisar in kaki vodja, koja razumeta, kakor skušnja od 23. dec. kaže, tudi po noči tako izvrstno voditi, dobila pri tem kako novo lekcijo!

Iz Trsta, 15. februarija. (Prošnje okoličanov v trž. zboru; spominek Legatov; Mihec in Jakec.) V seji mestnega zbora dne 8. t. m. so prišle zopet na vrsto nekatere prošnje okoličanov. Prva in najnesrečniša je bila prošnja za odpravljenje sedanjih komisarjev, ali navadno okrajnih glavarjev in vpeljanje starega reda voljenih zaupnih mož. Prošnja ta je bila v drugo od polit. društva vložena, pa kakor v prvo zavržena brez obravnave; društvo sedaj mora spet šest mesecev čakati, da sme isto prošnjo ponoviti. Nekoliko srečniša je bila istega društva prošnja, naj bi se pri napeljevanji Reke v Trst z vodo preskrbela tudi zgornja okolica, ker ta prošnja je bila vsaj izročena odboru v pretresovanje. Okolica tržaška ima toliko potreb, da bi njeno društvo lahko vsaki dan sklepalo kako novo prošnjo, in tako se je bilo tudi v nekem zboru skienilo, naj se mestno svetovalstvo prosi, da vznikni, ki kamenje iz okolice v mesto vozijo, pa se po trgih ne vstavljajo čakajoči dela, ne bi imeli plačevati davka od mestnega tlaka. Iz tega sklepa pa je okoliški svetov. Nadlišek napravil predlog, kterega je stavil v taistej seji in ki je bil izročen finančnemu odseku. Tej izročitvi dveh prošenj odsekoma, bili bi tedaj prvi pridobitvi našega polit. društva „Edinost“ po enoletnem marljivem delovanji — pa še le takrat, ko bo zbor končno prošnji uslišal! — Preteklo soboto 12. t. m., bila je obletnica smrti pokojnega našega škofa Jerneja Legata. Poleg zapovedane mrtvašnice v stolnej cerkvi sv. Justa, kjer je sedanji naš viši pastir mil. g. Juri Dobrila opravil slovesno črno mašo za

svojega prednika, bila je tudi enaka slovesnost v kapucinskej cerkvi, kjer počiva truplo pokojnikovo. Nad rakvo je postavljena kapela dobrega Pastirja s podobo, katero je namalal mestni kaplan F. Quajati. Podoba pokojnikova je začasno iz gipsa; ravno tako se za zdaj še niso izvršile vse olepšave okolo kapele, ker niso zadostovali k vsemu delu dozdej nabrani novci. Kajti dozdanji stroški znašajo (razun podobe in oprave, darovane od družine pokojnikove) 2700 gl.; nabralo pa se je 2469 gl. 73 kr. in sicer 1442 gl. 22 kr. pri duhovnih in 1027 gl. 51 kr. pri svetnih čestiteljih pokojnega škofa. Latinski napis je zložil znani okoliški poslanec dr. Lozer, gimnazijski ravnatelj v pokoji in sedaj zač. okrajni šolski nadzornik.

Najimennitniši osobi, o kterih sedaj ves Trst govori in ki se po vseh tukajšnjih listih imenujete, ste gotovo Mihec in Jakec. Da se pa njima slava razmeri vsaj nekoliko čez meje tržaške dežele (ker je znano, da Trst z okolico je za-se posebna dežela s svojim deželnim zborom) in da Slovenci zunaj Trsta, ki so naročeni na naš list „Edinost“, razumejo v njem „pogovor na magistratovi višavi“, naj ju tudi jaz v tem dopisu omenjam, kar mi zdaj predpustom nihče ne bo za zlo vzel. Mihec in Jakec (tako ju imenujejo tudi Lahi, samo da pišejo Mikez in Jakez) ste dve moški podobi ali statvi, ki bijete uro na mestnej hiši. Lahonskemu svetovalstvu in magistratu gotovo ni všeč, da je ljudstvo jima dalo taki slovenski imeni, pa pomagati si ne more. Slišal sem, da so že zaprli nekatere, ki so peli pesem „Mihec in Jakec“, pa menda le za to, ker se v nji žali župan in svetovalstvo, meni niste novi, ampak nosila sta ji že prednika sedanjih „automatov“, ki sta na nekdanjem mestnem stolpu ravno tako službo opravljala in sta bila leta 1747 odpravljena. Ker sta imela prva Mihec in Jakec slovensko ime, to nam je priča, da je morala v tistem času slovenščina biti bolj znana in spoštovana v Trstu, nego dandenes. Pri velikih vratih magistratskih pa so postavili dve ženski podobi, ki držite svetilnici in ljudstvo ji je tudi že, kot družici dveh možakov na vrhu, krstilo v Tinco in Marijanco. Časopisi, tudi resni, kakor n. pr. vladna „Adria“, ali kat. društvo „Ancora“, govorili so že in govorijo še vsi o Mihcu in Jakcu, pesniki in skladatelji zložili so že pod tema imenoma

pesmi in napeve, posebno polko*) itd.; sploh ni drugega slišati po Trstu, nego Mihec, Jakec — Tinca, Marijanca. Za te vsi dobro vedo veliko bolje, nego za politične osebe, kakor n. p. Andrassy, Auersperg, Stremayer itd. Tržičani so veseli ljudje — pričajo to v sedanjem času tudi njih plesi in veselice brez konca in kraja ter vedno polne krčme. In vendar britko tožijo, da kupčija gre v nič, da ni zaslužka in — da je preveč praznikov! Bog jih razumevaj!

Iz Cerkanec, 18. febr. „Kdor pod stekleno streho biva, naj ne luča kamnja na sosedovo hišo“, pravi narodni pregovor. Isto bi si bil moral pač misliti „Narodov“ dopisun, ki ga že poznate zaradi rodoljubja in gorečnosti za banko „Slovenijo“, za katero si je v našem okrajju pridobil toliko zaslug, da mu je morala naposled tožbo napovedati, in pa njegov matador, nadučitelj Dermelj, preden sta skovala dopis o cerkniškem g. dekanu, v št. 24 „Sl. Nar.“, v katerem hočeta dokazati, da je g. dekan ravnal zoper „naučni načrt“, in bi bil moral prej prositi gospoda „šolmaštra“ dovoljenja, če je hotel izpraševati v šolskej sobi za velikonočno spoved.

Pač ni vredno veliko besedi zgubljeni z „Narod.“ dopisunom, je tudi, kakor skušnja kaže, brez uspeha; povedati pa vendar le moram, kako točno se v naši šoli izpolnuje tisti učni načrt, na kterega se sklicuje predsednik krajnega šolskega sveta g. Ant. Krašovic v svojem „razglasu“ do g. dekana. Opomniti gre pa še prej, da je ta razglas „samovoljno delo“ omenjenih šolskih prijateljev (?), kajti krajni šol. svet za-nj še vedel ni, vsaj g. dekan kot nadzornik in ud krajnega šolskega sveta nikakor ni bil aviziran, da bo kedaj kaka seja. Toda glej možnost predsednikovo, v ponedeljek (24. jan.) ob 9. uri dopoldne izroči se g. dekanu „strahoviti razglas“, da ob 10. uri še ne sme biti izpraševanja v sobi II. razreda, ker je to zoper učni načrt, ki veleva imeti ta dan šolo do 11. ure.

Prašam omikanega človeka, bi ne bil g. Krašovic, če je on res „faktotum“ in če representira odbor kr. š. sveta, ravnal pošteno, ko je slišal v cerkvi (??) oznanjati izpraševanje, da bi bil precej načekal tistih par besed in jih poslal gospodu dekanu z opombo, naj se tako ali tako preoznani pri popoldanski službi božjej?

*) Tudi slovensko pesem sem slišal, da se napravlja. Vred.

hoče. Zapomni si kritikun! Tisti časi so minuli, že več. ... Drugič, s takim pisanjem pride človek najlože do slave. Pisatelj naj v svojih spisih smeši duhovne, vero, skrivnosti, čudeže, podobe; v blato naj meče vse, kar je božjega, slava ga ne mine. Kdor hoče sloveti kot izobraženec, biti mora liberalen; kdor hoče sloveti kot ženij, smešiti mora vse, kar je drugim sveto. To zahteva časov duh, kakor pravi nek Francoz: „On croit acquerir par là le titre de bel esprit et de philosophe“. Kdor s svetimi rečmi uganja burke, ta je duhovita buča, ta je moderc. —

Tako se je v „Zvonu“ prikazal neki Emil Leon — kako poetično ime! — ki obeta in opravičuje najlepše nadeje. Kako zna pa tudi duhovito pisati! Čitajte: —

Meta privleče na dan obdelano molitvino knjigo, oboroži nos in prične brati: „Molitvica in pobožni zdihljaji nad novorojenim otrokom!“

Počasi bere in navede vse dobrote, ktere so sveti oče, papež Silvester, za to molitvico in za te zdihljaje podarili, „ako se izmolijo z vrednim duhom, ter se moli deset „češena si Marij“ in ravno toliko „čast bodi“, ako se človek izpove in prejme kruh božji.“

Oče Slavelj vzdihne strmeč o tolikem blagoslovu. Meta pa moli ter konča tako:

„In ti sveti križ in sveti les in sveti žebli in sulica presveta in vse relikvije in sveti ostanki, upijte na glas, da gledajo nebesa na ta novi ud udov svete cerkve z največim dopadajenjem.“

„Sedaj pa še zarotenje“, reče in povzdigne glas:

„In ti „cercerulus“, pogini, „cercerulus!“

Tako se konča ta prekreпка molitvica, polna cvetoče pobožnosti in najlepšega duha, kakor jih je več med narodom slovenskim. —

Vse to se čita v letošnjem „Zvonu“ st. 46. Emil! Emil! Sundečić poje: „Visoko je slava, a k njoj staza mučna!“ ti pa si ubral najlepšo stezo, najkrajšo pot do slave. Le vrlo smeši! Čem bolj smešiš, tem gotoveje, tem hitreje dosežeš slavo! Pomisli, koliko je trpel Janežič, koliko trpita Miklošič in Terstenjak s tistimi korenikami in končnicami! Tebi ni treba takega truda; v enem skoku dosežeš, za kar so drugi potrebovali leta in leta in desetletja. Modus acquirendi monumentum perenne est multiplex. In kdo more ali sme komu braniti, da ne bi do slave prispel po najkrajšem potu?!

Slavo si sme vsak pridobiti; pot do nje si sme vsak sam izbrati. Vsak naj se proslavi po svoje. Herostrat se je po svoje; Efialt po svoje; Aleksander Veliki po svoje; Peter Veliki po svoje; Napoleon I. po svoje. Modus multiplex. Zakaj si ne bi kdo pridobil slave s tem, da smeši to, kar je drugim sveto?!

Dravskemu kritikunu gotovo še po hrbtu visi cof starih časov, da se ne more vmisliti in živjeti v novo modrost. Smrtno uro lahko morebiti poreče s Fontenellom: „100 let sem živel, in imam to tolažbo, da nikdar nisem najmanjše čednosti najmanj smešil,“ — na ta način bode imel smrtno uro mirno vest, ki mu pa ne more pripraviti „monumentum perenne“. — Morebiti je dravski kritikun nevošljiv novim modrijanom, ki si venec slave pletó na najložji način, s tem, da smešijo, kar je drugim sveto. Črna zavist! Mi vemo, da se novi modrijani hoté poslaviti na ta način — veri in pobožnosti ne mislijo škodovati — imajo dober namen; ker pa namen posvečuje posredek, zato jim radi vse odpuščamo. „Tout comprendre c'est tout pardonner.“

Kmetje so se res silno jezili, toda ne nad g. dekanom, ampak nad samovoljnim in trmoglavim ravnanjem onih dveh faktorjev, ker bilo je res zelo mraz. „V cerkev, so rekli, hodimo ob nedeljah, spraševanje pa je bilo zmirom v šoli, odkar smo jo zidali, jo vzdržujemo in odrajtujemo pošteno drva za kurjavo, akoravno ne vidimo nobenega sadu pri otrocih, kajti eni hodijo že 4 do 6 let v šolo, in še vseh črk ne poznajo!“ Glejte, glejte, ravno te 2 uri bi se bilo to nadomestilo!!! Toda zopet je tu „učni načrt“, kterega naš g. šolmašter tako točno izpolnjuje! Poglejmo malo, če res.

Prvega oktobra (na petek) p. l. bil je pogreb, g. „nadšolmašter“, ki je tudi organist, je bil do konca pričujoč. Kdo je skrbel za „učni načrt“ to dopoldne, vsaj od 8—10. ure? 14. febr. t. l. ob 10. uri je bila neka poroka. Zoper vednost g. dekanovo se prikaže g. organist na koru, ali ker je to zoper „učni načrt“, moral je z dolgim nosom pobrati kopita od orgelji in storiti kar se mu je ravno prav zdelo. Ali pa 15. febr., ko so zopet orglje od 8.— $\frac{1}{2}$ 9. ure bučale, kaj je rekel „učni načrt“? Res ima izgovor: „Bom pa potem nadomestil“, tudi bi mu tega za zelo ne jemali, je pa tudi prašanje, ali res nadomesti, in bi li ne bil mogel tudi nadomestiti enako onih dveh ur, da bi ljudstvo ne bilo še nič vedelo, kaj se godi s tistim „učnim načrtom“ in se ne jezno vračalo domu? To so fakta, kterih ne more tajiti, in kako trpi pri naši šoli tisti „ljubeznjivi učni načrt“, le še en dokaz. 6 febr. napravili so Cerkničanje svoj „bal.“ Drugi dan gg. „šolmaštra“ nista bila prav dobre volje in šole ni bilo v nobenem razredu celo dopoldne, otroci pa so domu grede pripovedovali, da zato ni šole, ker „je šolmaštra glava bolela.“

To je lep zgled, to se pravi omiko razširjati, srca otrokom blažiti, po vsem tem pa še „aufhauat“, da sem jo mu pokazal.

Prašam, je li šola v Begunjah, posebno pri sedanjem vremeni, kaj trpela zavoljo tega, če je miroljubni, pošteni, skoz in skoz značajni gosp. učitelj mesto sredo dopoldne, imel šolo v četrtek dopoldne, ako se pomisli, da ima pravico toliko spremeniti „učni načrt.“

Gg. učitelji, posnemajte cerkniškega in videli boste, kako boste „aufgeklärt, liberal, frei von der Pfaffenherrschaft“; kako pa vas bo ljudstvo spoštovalo, vam zaupalo, vas ljubilo, koliko vspaha boste imeli pri svojem trudu. Sami sebi tla spodkopavate in trda vam bo šla, če prav iz kase svoj „gehalt“ dobivate; kajti niste in ne boste se odrekli svojej „človeškej naturi“, kakor nekdo priliznjeno v „Narodu“ trdi, da mora duhoven to večkrat storiti.

Še neko prašanje. G. predsednik, kedaj bo pa zopet kaka seja krajnega šolskega sveta, ktere že zdaj skoraj celo leto ni bilo? Se tako malo brigade za izvršitev od svitlega cesarja potrjenih postav, ki to velevalo vsak mesec storiti? Se morda bojite zvedeti resnico, ktere se izogiblujete?

Dopisunoma „Nar.“ pa, ki sta tako vneto za učni načrt, svetujem, preden kaj pišeta, premisliti, kaj pišeta, ker pogovor je znan, „da dober premislek je bolji ko dan hoda“. — Resnica sicer oči kolje, pa brez zamere, vsak se sme braniti, če hočete, znamo vas v drugič pa od druge strani nekoliko opisati.

Domače novice.

V Ljubljani, 22. februarija.

(Mestni očetje nemčurski) so v zadnji skupščini na „rotovžu“ v posebni seji po predlogu

„župana“ Lažana pogovarjali se, kako bi Ljubljana obhajala 75letnico grofa Antona Auersperga (Anastadius Grün). Predlogu temu pa se je v imenu slovenskih odbornikov ustavil gosp. Fr. Potočnik, po vsi pravici povdarjaje, da Slovenci p e s n i k a Anastazija Grünna pač spoštujejo, nikakoršnega vzroka pa nimajo proslavljati politikarja grofa Antona Auersperga, ker je strasten pristaš nasprotne stranke. Tedaj se slovenski odborniki ne bodo vdeleževali nobenega posvetovanja o tej zadevi. — Te besede so padle med nemčurje kakor iskra v smodnik; kakor sršeni so zarojili najhujši nemčurski matadorji razkačeni, da se sploh kdo upa ugovarjati temu, kar oni nameravajo. In vendar je imel gospod Potočnik prav, ker grof Auersperg ni le hud nasprotnik Slovanov, ampak tudi njegova svobodoljubnost je vsa trohljena, o čemur bi nekdanji podložnik grofa Auersperga vedeli več povedati. Kdo bo tedaj takega moža kot politikarja slavil?

(Prostovoljec Mejáč,) kterega so Turki brž v začetku vstaje v Bosni vjeli, je sedaj v Serajevem in sicer, kakor izvemo po dopisu tamošnjega avstrijskega konsula do ljubljanskega magistrata, za pet let v težko ječo obsojen, po kaki pravici in zakaj, tega ne vemo. Čudno pa je na vsak način tako ravnanje z Avstrijancem, ki je vrh tega še avstrijsk vojak. V omenjenem pismu konsulovem je tudi želja izrečena, da bi se revežu poslal včasih kak mili dar, da se mu težka osoda v turški ječi vsaj nekoliko zboljša. Taka darila mu je pa mogoče le po konsulovi roki dobiti, kamor jih lahko pošlje vsak.

(Porotniki) so mizarja Ilnikarja, ki je v Rožnih ulicah v Ljubljani svojo ženo z „zajcem“ ubil, krivega spoznali in sodnija ga je kaznovala s težko ječo šestih let.

(Predpustne veselice) se v Ljubljani druga za drugo vedno vrsté. Skoro vsako društvo napravi svojim udom kaj, toda plesi so mnogo revnejši od drugih let. V nedeljo je bil v čitalnici zadnji predpustni ples, — ne posebno dobro obiskan. Tem krasnejša pa bo po vsem, kar slišimo o pripravah, „Sokolova“ maskerada pustni večer, ki je bila vsako leto ena najkrasnejših veselice v Ljubljani.

Razne reči.

— Duhovske spremembe. V ljub. škofiji: Č. g. Miha Borc, za misj. Pircem najstarejši duhoven, je 8. t. m. umrl. R. I. P.

V tržaški škofiji: Novomašnik g. Marin Šumberac-Sote je postavljen za duh. pom. v Žminju; ravno tako novom. g. Jožef Škrl v Jelšanah. Tako so tedaj postavljeni v službo vsi lanski novoposvečenci.

— Katol. tiskovno društvo v Mariboru obhaja z ozirom na §§ 16.—19. dr. prav. svoj letni občni zbor dne 7. marca ob 10. uri pred poldnem v stolnofarni duhovnišnici, h kteremu so vsi čč. gg. družbeniki vljudno povabljeni. Nepričujoči smejo vsled § 19. po pooblaščenih glasovati in voliti.

— Družba duhovnikov lavantinske škofije obhaja vsled §§ 20.—23. dr. prav. in § 9. oprav. reda svoj letni občni zbor dne 7. marca ob dveh popoldne v kn. šk. pisarni, h kteremu se vsi čč. gg. družbeniki vljudno povabijo. Nepričujoči smejo po § 15. dr. pr. za volitev novega odbora svoj glas pismeno poslati občnemu zboru.

— Mil. gospod knez in škof lavant. bodo v tem letu v braslovški, celjski, šmarski in mariborski dekaniji (ob levem dravskem bregu) zakrament sv. birme delili, in sicer v

mariborski dekaniji naslednje dni: 19. aprila v Zgornji Kungoti, 20. pri sv. Marjeti na Pesnici, 23. pri sv. Petru pri Mariboru, 24. pri sv. Martinu pri Vurmbergu, 25. pri sv. Barbari pri Vurmbergu, 27. v Selnici in 29. v Kamci. Za druge imenovane dekanije se bodo posamezni dnevi pozneje naznanili.

— Pastirski list se častiti duhovščini, kakor slišimo, ta teden razpošlje po pošti.

— Sneg jako hitro kopni; vsled tega v mnogih krajih, kakor na Dunaju, v Pragi, v Budjevicah, Draždanih, Lipskem, Nürnbergu, Bambergu itd. nastajajo silne povodnji, ki ljudem prizadevajo veliko škode.

— Najlepše predstvo. Veliko vojakov bilo je zaradi upora k večletnemu zaporu na trdnjavi obsojenih; bili so zelo nesrečni, objokovali so svoj pregrešek, ki je bil tako trdo kaznovan. Ko je Friderik Viljem III. prišel na trdnjavo, zvedel je njihov pregrešek in kazen, pa tudi njih žalost in nesrečo. Sam je šel toraj k njim in ko so ga na kolenih prosili odpuščanja, rekel je: „Vsi ste prosti!“ Zdal jokali so samega veselja in kralj sam bil je ginjen do solzá; pozneje je rekel: „Resnišno, najlepše predstvo kraljevo je: pomilosčevati.“

Eksekutivne dražbe.

24. febr. 3. Jan. Godnov-o (2804 gl.) v Tržiču. — 3. Fr. Šuster-jevo iz Morave (174 gl.) v Kočevji. — 3. Jan. Vidic-ovo iz Troščine (3760 gl.) v Zatični. — 3. Ježe Bavdek-ovo (1200 gl.) v Laščah. — 2. Jurij Šusteršič-ovo iz Spodnjega loga (505 gl.) v Kočevji. —

25. febr. 3. Jan. Jurič-ovo (500 gl.) na Brdu. — 3. Jan. Blut-ovo iz Omote (2657 gl.) v Metliki. — 3. Ant. Tekave-ovo iz Prigorice (555 gl.) v Ribnici. — 3. Andr. Beden-ovo iz Krtine (1660 gl.) na Brdu. — 2. Jože Mikolič-ovo iz Preske (2279 gl.). — 2. Marije Razpotnik-ove iz Šenčurja (732 gl.). — 2. Matej Vrtačnik-ovo (2000 gl.), vse v Litiji. — 2. Ivo Žnidrič-ovo iz Curila (1995 gl.) v Metliki. —

Telegrafične denarne cene 21. februarija.

Papirna renta 68-05 — Srebrna renta 72 80 — 1860letno državno posejilo 111 90 — Bankine skelje 890 — Kredita-akcije 178-70 — London 114-40 — Srebro 103-20 — Ces. kr. cekini 5-37 — 20Napoleon 9 15.

Jos. Svoboda,

lekarničar „pri zlatem orlu“,
tik železnega mosta v Ljubljani,

priporoča toliko priljubljena salicilna zdravila, ki so
1. **Salicilna voda** za izplakovanje ust pri grlobolenji (difteritis). (74—22)
2. **Salicilni zobni prah** za snaženje zob. Izmed vseh do zdaj znanih prahov najboljši.
3. **Salicilna umivalna voda** zoper vse kožne izpušaje.
4. **Salicilna štupa** zoper neprijetno potenje nog.

Franjo Krašovic,

zlatar v Celji

(v gospôskih ulicah hiš. št. 21)

se priporoča preč. duhovščini in farnim predstojnikom za izdelovanje **pozlatarskih del, prenovljenje oltarjev, tabernakeljev, lec (prižnic), okvirov** in različnih **podob**. Tudi iz novega se vsa ta dela izgotovljajo v vsakem slogu prav okusno, dolgotrajno in po nizki ceni. Vsa naročila se vestno izpolnjujejo.

Spričevala imam od prvih mojstrov v Beču in znamenitih drugih, pri kterih sem mnogo let delal. Tudi od preč. gosp. župnikov, pri kterih sem že kaj zgotovil, zamorem ugodna spričala skazati.

Tudi se izgotovljajo cerkveni **venci, šopki** ali **pušeljei** za sveče in vsa druga pod to področje spadajoča dela. (9—2)